

Szakmai beszámoló „**A támogatási programok hatása a turizmus területi rendszerére és a területi fejlődésre**” c. OTKA kutatásról (2002–2005)

A pályázat megírását és beadását 2001-ben főként az motiválta, hogy a turizmus hazai fejlesztési forrásai a Széchenyi Terv keretében jelentősen bővültek a korábbi két évtizedhez képest. E források részben terméktípus megközelítésű, részben a területfejlesztéssel összefüggő pályáztatást indukáltak. Ezen új körülmények a turizmus térségi kutatására ösztönzőleg hatottak, így felvette a turizmusföldrajz, mint részdiszciplína helyét és szerepét az empirikus kutatásokban és módszertani apparátusának megújításában.

A kutatás a turizmusföldrajz elvi-módszertani eljárásait is gazdagította. A nemzetközi geográfiai szakirodalmak áttekintésével definiáltuk a kutatás a turizmusföldrajz rendszertani helyét a földrajz tudományon belül, illetve viszonyrendszerét a turizmus jelenségéhez. Megállapítottuk, hogy a német geográfia jutott a legmesszebb a turizmus értelmezésében, önálló diszciplínaként értelmezi, melyhez számos társtudományt rendel. A francia geográfia a turizmusföldrajzot, mint részdiszciplínát definiálja és elsősorban az alkalmazott kutatásoknál érhető tetten. Felhívja a figyelmet arra, hogy ha a geográfia nem gazdagítja módszertani apparátusát, akkor előfordulhat, hogy a turizmus leszakad a geográfiáról és egy tágabban értelmezett, a területi kutatásokkal foglalkozó új diszciplínában találja magát. Az angolszász turizmuskutatás erősen piacorientált, ökonómia, szociológiai szemléletű, a geográfiai szempontok többnyire az ökonómiai elemzésekbe épülnek be, főként a szerkezetváltással összefüggő térbeni konzekvenciák levonásakor. A kutatás kitért a hazai turizmusföldrajz irányzataira és jeles képviselőire, egyetért több hazai geográfus azon véleményével, hogy paradigmaváltásra van szükség ahhoz, hogy mint részdiszciplína megállja a helyét a geográfián belül. A nemzetközi szakirodalmak alapján a kutatás foglalkozott a főbb módszertani eljárásokkal, és a turizmus kutatásának térbeni aspektusaival. Definiálta a turisztikai desztináció fogadóképességének összetevőit, a turisztikai régiók életciklusait, annak indikátorait és kitért a fenntartható turizmusfejlődés dimenzióra.

Módszertani újdonságnak tartjuk a kutatásban felvállalt vonzerőleltár geoinformatikai módszerekkel történő fejlesztését, melynek keretében lehetőség nyílik az adatbázis térbeli egységek (ország, régió, kistérség, település) és vonzeró típusok szerinti grafikus ábrázolására (Ld 1. számú melléklet „Magyarország turisztikai vonzerőleltára”). A vonzerőleltár aktualizálásával és a terméktípusok hazai szakértők által történő összefoglalásával

készülhetett el a térségi szemléletű Idegenforgalmi Atlasz (Ld. 2. számú melléklet: „Magyarország Idegenforgalmi Atlasza” tartalomjegyzéke).

A térségi szintek elemzésére nemzetközi konferencia előadások, tanulmányok és tudományos eredményeket összefoglaló könyvek szolgáltak. A hazai turizmus folyamatait bemutató előadások megtartására Japánban (Kyoto) és Egyiptomban (Kairó) megrendezett turisztikai konferenciák adtak lehetőséget, ahol a történeti és területi aspektusok mellett a hazai új trendekre hívtuk fel a figyelmet. Rámutattunk a turizmus fejlesztésének minőségi aspektusaira, a versenyképes komplex turisztikai termékek fejlesztésére és azok térbeli eloszlásának sajátosságaira. Kitértünk az új trendek hatásaként kialakult sajátos helyzetre a főváros és a turisztikai régiók viszonylatában. A regionális szintű kutatás volt az egyik fő erőssége a pályázatnak, melynek keretében sokoldalú, főként a területfejlesztéssel összefüggő tanulmányok születtek. Sajátos térségi vizsgálatokra adott lehetőséget a határmenti terek kutatása. A megyei és a kistérségi vizsgálatok a SAPARD programozás összefüggéseiben elemezte a turizmusfejlesztés lehetőségeit. A kutatás összefoglalja hazánk regionális tervezési és vidékfejlesztési folyamatait a turizmusra és a régiókra fókuszálva. Alapkonceptciónk értelmében a kevésbé fejlett területeken a turizmus katalizátor szerepet tölthet be az újonnan csatlakozott EU-országok területi fejlesztésében. A Széchenyi Terv és az NFT I. forrásainak elemzése összevetve a pályázati aktivitással számos, kistérségi szintig lemenően számos következtetésre adott lehetőséget. A fejlesztési forrásokat kezelő intézményi és menedzsment rendszer ágazati és térségi szintjeinek párhuzamosságai a források szétaprózódásával és koordinálatlanságával is együttjártak. Ez a megállapítás a turisztikai pályázatok esetében is érvényes

Esettanulmányok sora született a terméktípus jellegű megközelítésekéből, melyből kiemelhető a borturizmus és az egészségturizmus területi elemzése, illetve módszertani eljárásai. A további terméktípusokra vonatkozó empirikus kutatások eredményeit beépítettük a megjelenő tudományos kötetbe.

A *turisztikai kereslet* empirikus kutatásának módszertani apparátusát összegzi az a tanulmánykötet, amely integrálja a KSH, a Magyar Turizmus Rt. és az egyetemi kutatóbázisok (Pécs, Debrecen) módszereit és eredményeit (Ld. 3. számú melléklet: „Vendégkör kutatás alkalmazott módszerei és eredményei az idegenforgalom területi vizsgálataiban” tartalomjegyzéke).

A nemzetközi és hazai trendekhez igazodóan hangsúlyos szempontként kezeltük az *intézmény és menedzsment rendszerre* vonatkozó kutatásainkat, mely témakörből nemzetközi konferenciát rendeztünk angol partnerek részvételével. A konferencia kötet tartalomjegyzékét

mellékeljük (Ld. 4. számú melléklet: „Desztináció építés és menedzsment”). Elkészítettük a turisztikai és területfejlesztési intézményrendszer (regionális marketingigazgatóságok, regionális fejlesztési ügynökségek) szervezeti és szakmai koordinációját elősegítő szakmai javaslatot a Területfejlesztésért és Turizmusért felelős tárcanélküli miniszter kezdeményezésére.

A *kutatás szintézise*, amely az elméleti és az empirikus kutatás eredményeit összegzi, egy olyan tudományos kötet, amely „A térségi turizmuskutatás módszerei és eredményei” címmel jelenik meg (ld. 5. számú melléklet: „A térségi turizmuskutatás módszerei és eredményei” tartalomjegyzék).

1.számú melléklet

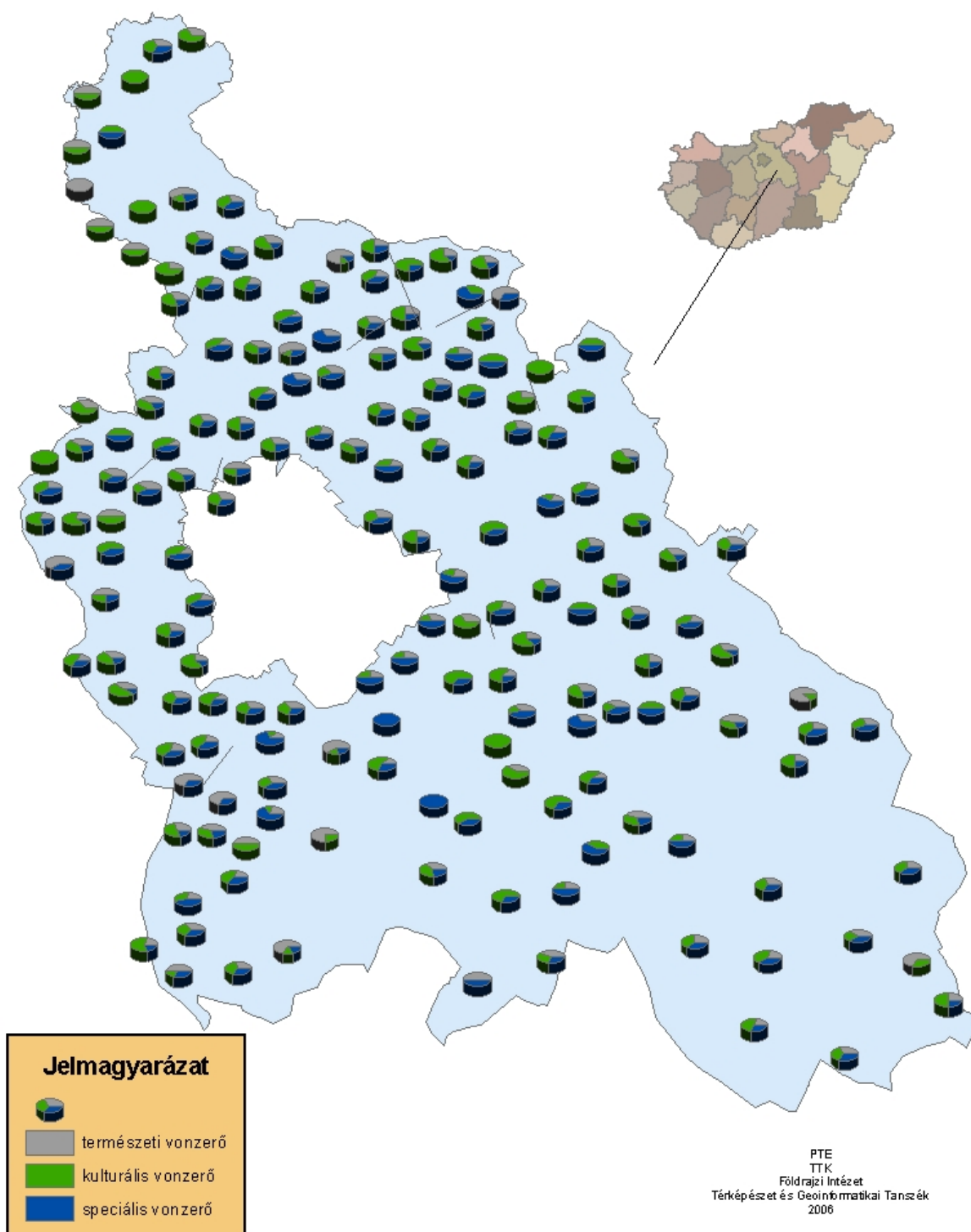
Magyarország turisztikai vonzerőleltára (MT. Rt. 1998)

(Az adatállomány térinformatikai fejlesztése a vonzerők és a térkategóriák függvényében.)

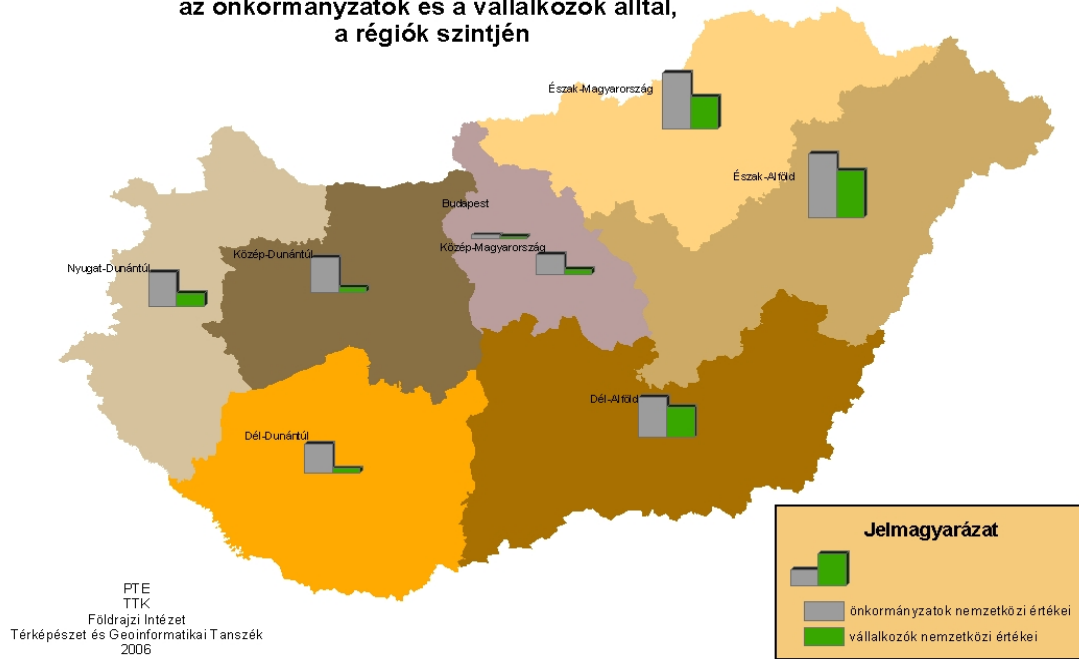
(Típuspéldák)

(A feldolgozás a T038282 sz.OTKA kutatás támogatásával készült)

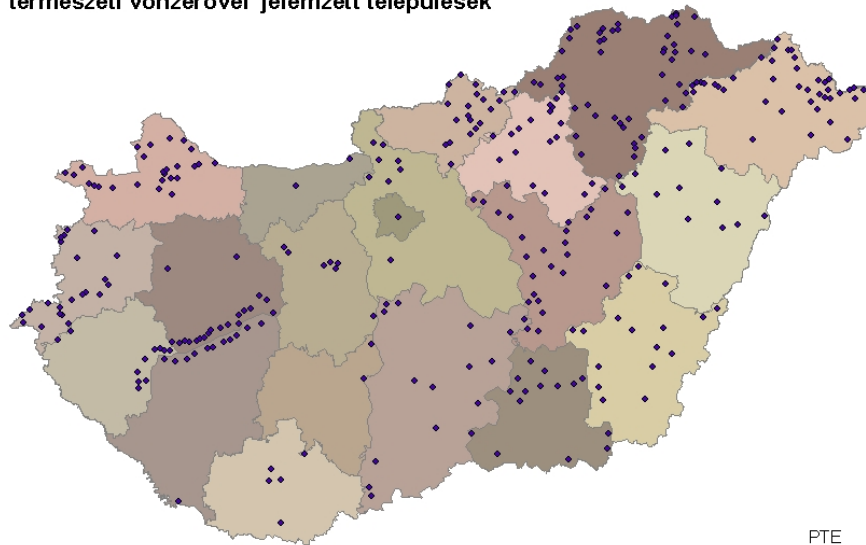
A vonzerőcsoportok megoszlása Pest megye településein

**A nemzetközi vonzerók értékelése,
az önkormányzatok és a vállalkozók által,
a régiók szintjén**

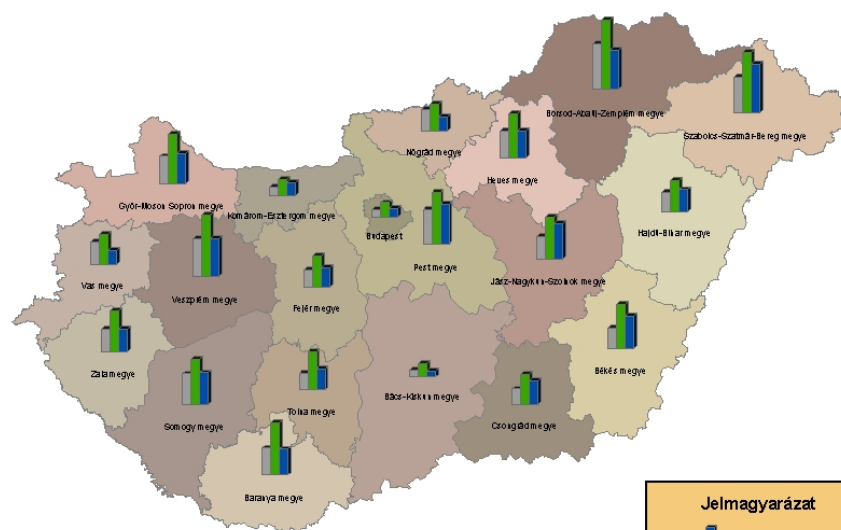

**Az önkormányzatok és a vállalkozók által is nemzetközi szintű
természeti vonzeróval jelezett települések**

PTE
TTK
Földrajzi Intézet
Térképészet és Geoinformatikai Tanszék
2006

Az összes vizsgált vonzerő megyeszintű megoszlása

PTE
TTK
Földrajzi Intézet
Térképészet és Geoinformatikai Tanszék
2006

2. számú melléklet

Magyarország idegenforgalmi atlasza

(szerk.: Aubert Antal

kiadó: Cartographia Kft. Bp.)

(A kiadvány a T038282 sz.OTKA kutatás támogatásával készült)

TARTALOMJEGYZÉK

Földrajzi alaptérképek

Magyarország domborzata és vízrajza _____	2-3
Magyarország éghajlata _____	4
Magyarország növényzete _____	5
Magyarország közlekedésföldrajza _____	6
Magyarország közigazgatása _____	7

Turizmus rendszere, térbeli egységei

Térbeli faktorok a turizmus rendszerében _____	8
A turizmus rendszere _____	9
Turizmus a világon _____	10
Turizmus Európában _____	11
Magyarország idegenforgalmi tájegységei _____	12
A turizmus fogalma _____	13
A turizmus hatásai _____	14

Magyarország egészségturizmusa

Magyarország hidrogeológiai adottságai _____	16
Fogalommagyarázat _____	17
Az egészségturizmus statisztikai jellemzői _____	18-19
Magyarország fürdői, gyógyhelyei _____	20
Gyógy- és wellness szállodák _____	21

Magyarország kulturális turizmusa

Kulturális turizmus fogalmi _____	22
Tárgyi örökségek _____	23-24
Szellemi örökségek _____	25
Hungaricumok _____	26

Magyarország városi turizmusa

Városi turizmus _____	27-28
Bevásárlóturizmus _____	29-30

Magyarország falusi turizmusa

Falusi turizmus fogalma és statisztikai jellemzői _____	31-32
Településhálózat és a falusi turizmus térképei _____	33-34

Bor- és gasztronómia turizmus Magyarországon

Bor- és gasztroturizmus fogalma _____	35
Borutak minőségi rendszere _____	36
Borvidékek és borutak térképe _____	37-38

Ökoturizmus Magyarországon

Ökoturizmus fogalma _____	39
Ökoturizmus Magyarországon _____	40-42

Aktív turizmus Magyarországon

Aktív turizmus fogalma és fajtái _____	43
Vadászturizmus fogalma és fajtái _____	44

Viziturizmus _____	45
Lovasturizmus _____	46
Kerékpárutak _____	47-48
Turisztikai infra- és szuprastruktúra	
Turisztikai infrastruktúra fogalmi és statisztikai jellemzői _____	49-50
Turizmus szuprastruktúra fogalmi és statisztikai jellemzői _____	51-52
Turizmus infra- és szuprastruktúra térkép _____	53
Turizmus és területfejlesztés	
Turizmus és területfejlesztés kapcsolatrendszere _____	54
Magyarország idegenforgalmi régiói _____	55
Turizmus a felsőoktatásban _____	56

3. számú melléklet

A vendégkör kutatás alkalmazott módszerei és eredményei a turizmus területi vizsgálataiban

(Szerk.: Szabó Géza 2005)

(A kiadvány a T038282 sz.OTKA kutatás támogatásával készült)

**A VENDÉGKÖR KUTATÁS ALKALMAZOTT MÓDSZEREI ÉS
EREDMÉNYEI A TURIZMUS TERÜLETI VIZSGÁLATAIBAN**

SZERKESZTETTE

SZABÓ GÉZA

FELELŐS KIADÓ

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM – TERMÉSZETTUDOMÁNYI KAR
FÖLDRAJZI INTÉZET

TECHNIKAI SZERKESZTŐ

SPIEGLER PATRÍCIA

NYOMDA

BORNUS KFT., PÉCS

ISBN 963 642 0831

COPYRIGHT©2005

MINDEN JOG FENNTARTVA

TARTALOMJEGYZÉK

1. ADATGYŰJTÉSEK ÉS ADATFORRÁSOK A TURIZMUS STATISZTIKÁJÁBAN (<i>NÉMETH Zs.</i>)	3
1.1 A turizmus statisztikája az Európai Unióban	4
1.1.1 A szabályozás	4
1.1.2 Az Eurostat adatbázisa	5
1.1.3 Az idegenforgalom néhány fontosabb adata és mutatója az EU-ban	11
1.1.4 Idegenforgalmi elemzések, kiadványok az Eurostatnál	21
1.2 A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) idegenforgalmi adatgyűjtései	24
1.2.1 A kötelező adatgyűjtések	24
1.2.2 Az önkéntes felvételek	29
1.2.3 Az idegenforgalom szerepe a nemzetgazdaságban	31
1.2.4 Az idegenforgalmi-statisztikai adatok egyéb forrásai	32
1.3 Mellékletek	34
1.3.1 Példa az Eurostat honlapjáról letölthető kész táblázatra	35
1.3.2 A vendégéjszakák száma az EU-ban országonként, 2003	36
2. KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG A MAGYAR TURIZMUS RT.-NÉL	
(<i>Behringer Zs. – Kiss K. – Sulyok J.</i>)	37
2.1 MAGYARORSZÁG TURISZTIKAI ARCULATA	42
2.2 A magyar lakosság utazási szokásai, 2004	46
2.2.1 Utazások	47
2.2.1.1 Belföldi utazások	48
2.2.1.2 Külföldi utazások	51
2.2.2 Főutazások	54
2.2.2.1 Belföldi főutazások	54
2.2.2.2 Külföldi főutazások	58
3. A VENDÉGFELMÉRŐ TERÜLETI KUTATÁSOK MÓDSZEREI (<i>Aubert A. – Szabó G.</i>)	64
3.1 Felmérési elvek és mintavételi eljárások	64
(<i>a PTE és a DE munkatársainak közreműködésével</i>)	
3.2 Az alkalmazott kérdőívek típusai, strukturálásuk elvei, kérdéscsoportok, kérdőív minták	94

4	A TURISZTIKAI KERESLET ELEMZÉS TERÜLETI KUTATÁSAINAK EREDMÉNYEI (a PTE és a DE munkatársainak közreműködésével)	190
4.1.	Regionális, vonzásközponti és kistérségi kutatások elemzése (Dél-Dunántúl, Baranya megye, Pécs, Harkány-Villány-Siklós) (Aubert A.– Szabó G.)	190
4.1.1	A vendégkör átstrukturálódásának értékelése ismételt felmérésekkel (Pécs 1997, 2001)	195
4.1.2	A vendégkör rétegzett vizsgálatának eredményei: Pécs motivációs csoportjai, első látogatói (Szabó G. – Aubert A.); Debrecen és Bogács vendégkör elemzései (Martonné Erdős K. – Szilágyi Zs.)	205
4.2	A városi imázs vizsgálatok módszerei és eredményei: Pécs (Szabó G. – Aubert A.), Debrecen, Esztergom (Martonné Erdős K. – Szilágyi Zs.)	218
4.3	Speciális célterületi vizsgálatok	230
4.3.1	Termál- és gyógyfürdők vendégkör elemzései: Bogács, Hajdúszoboszló (Martonné Erdős K. – Szilágyi Zs.); Bük-Bükfürdő kutatása (Szabó G.)	231
4.3.2	Természetvédelmi oltalom alatt álló területek vendégkör vizsgálatai: Balatonfelvidéki NP., Duna-Ipoly NP., Budai TVK (Martonné Erdős K. – Szilágyi Zs.)	242
4.3.3	Falusi turizmus vendégkör elemzések: Baranya megye (Szabó G.), Szatmári kistérség (Martonné Erdős K. – Szilágyi Zs.)	250

4. számú melléklet

Desztináció építés és menedzsment

(szerk.: Aubert Antal)

(A kiadvány a T038282 sz.OTKA kutatás támogatásával készült)

DESZTINÁCIÓ ÉPÍTÉS ÉS MENEDZSMENT

SZERKESZTETTE

AUBERT ANTAL

FELELŐS KIADÓ

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM – TERMÉSZETTUDOMÁNYI KAR
FÖLDRAJZI INTÉZET

TECHNIKAI SZERKESZTŐ

BERKI MÓNIKA

BOCZ NYOMDA, PÉCS

ISBN 963642084 x

COPYRIGHT©2005

MINDEN JOG FENNTARTVA

TARTALOMJEGYZÉK

DR. AUBERT ANTAL

A turisztikai nagyberuházások hatása Baranya megye idegenforgalmára 4

GONDA TIBOR

Fejlesztési elképzelések – Dél-Dunántúl turisztikai desztinációjában a projektgyűjtés tapasztalatai alapján 15

HEGYI ZSUZSA

Desztinációmenedzsment – Turisztikai régió menedzsment 23

DR. SZABÓ GÉZA

Területi márkák Baranya megye és a Dél-Dunántúl turizmusában 27

THE TOURISM DESTINATION MANAGEMENT PLAN FOR CHESHIRE AND WARRINGTON – 2005/08

41

5. számú melléklet

A térségi turizmuskutatás- és tervezés módszerei, eredményei

(szerk.: Aubert Antal)

(A kiadvány a T038282 sz.OTKA kutatás támogatásával készült)

**A TÉRSÉGI TURIZMUSKUTATÁS- ÉS TERVEZÉS MÓDSZEREI,
EREDMÉNYEI**

SZERKESZTETTE

AUBERT ANTAL

FELELŐS KIADÓ

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM – TERMÉSZETTUDOMÁNYI KAR
FÖLDRAJZI INTÉZET

TECHNIKAI SZERKESZTŐ

HEGEDÜS VERONIKA

NYOMDA

BORNUS KFT., PÉCS

ISBN 963642085 8

COPYRIGHT©2005

MINDEN JOG FENNTARTVA

TARTALOMJEGYZÉK

1. ELMÉLETI BEVEZETŐ

1.1. TURIZMUS ÉS GEOGRÁFIA (AUBERT A.-SZABÓ G.)

1.1.1. Szabadidő, rekreáció, turizmus

1.1.2. A turizmus földrajztudományi megközelítései

1.1.3. Nemzetközi geográfiai kutatások és a turizmus kapcsolata

1.1.4. Hazai geográfiai irányzatok a turizmus és a rekreáció kutatásában

1.1.4.1. Az idegenforgalmi, üdülési célú tájértékelési és környezetminősítési kutatások problematikája

1.1.4.2. A szociálgeográfia üdülést, idegenforgalmat érintő kutatási eredményei

1.1.4.3. A gazdaságföldrajz klasszikus ága, az idegenforgalmi földrajz vizsgálatai

1.1.5. A kibővülő tematikájú idegenforgalmi földrajzi kutatások az alkalmazott geográfiai vizsgálatok centrumában

1.1.5.1. Az alkalmazott idegenforgalmi földrajz elemző és feltáró oldala

1.1.5.2. Globalizációs trendek és a turizmus kutatásának további irányai

1.1.5.3. A turizmus kutatásának térbeli aspektusai

1.1.6. Desztinációkutatás és földrajzi szemlélet

1.2 TURIZMUS ÉS A TERÜLET- VALAMINT VIDÉKFEJLESZTÉS (AUBERT A.-CSAPÓ J.-GONDA T.-HEGEDÜS V.-SZABÓ G.)

1.2.1. A turizmus és a területfejlesztés stratégiai kapcsolata Magyarországon

1.2.2. A turizmus szerepe, megjelenése az átfogó fejlesztési tervekben

1.2.1.1. A turizmus szerepe a Széchenyi Tervben

1.2.1.2. A turizmus szerepe a Nemzeti Fejlesztési Terv I.-ben

1.2.1.3. A turizmus lehetőségei a Nemzeti Fejlesztési Terv II.-ben

1.2.1.4. A Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia és a turizmus területi fejlesztése

1.2.2. A vidéki turizmus elvei és gyakorlata

1.2.2.1. Az „alternatív” turizmus

1.2.2.2. A „szelíd” turizmus

1.2.2.3. A vidéki turizmus

1.2.2.4. A vidéki turizmus konkrét formái

1.2.3. A turizmus kapcsolódása az EMVA fejlesztési tengelyeihez

1.2.3.1. A turizmus fejlesztés a Nemzeti Agrár-Vidékfejlesztési Stratégiában

1.2.3.2. Az AVOP és a vidéki turizmus projektek

1.3 A GEOGRÁFIA ÉS A TERÜLET- VALAMINT VIDÉKFEJLESZTÉS (AUBERT A.-CSAPÓ J.-SZABÓ G.)

1.3.1 Geográfiai módszerek a térségi fejlesztések megalapozásában

1.3.2 Tér és táj kategóriák kapcsolata

- 1.3.3 Térségi szintek
- 1.3.4 Idegenforgalmi régiók

2. TÉRSÉGI TERVEZÉS ÉS TURIZMUSTERVEZÉS ELMÉLETI ÉS MÓDSZERTANI ALAPJA

2.1. STRATÉGIAI SZEMLÉLET MEGJELENÉSE A TERÜLETI TERVEZÉSBEN (VERES L.)

- 2.1.1. Stratégiai tervezés
 - 2.1.1.1. *A stratégiai tervezéssel kapcsolatos alapfogalmak*
 - 2.1.1.2. *A területi szintű stratégiai tervezés, jellemzői*

2.2. A TERVEK KÖZÖTTI ITERÁCIÓ (VERES L.)

2.3. SZEREPVÁLLALÁS A TERÜLETI TERVEZÉS FÁZISAIBAN (VERES L.)

2.4. A TÉRSÉGI TURIZMUSFEJLESZTÉS TERVEZÉSE (AUBERT A.-SZABÓ G.)

- 2.4.1. A tervezés alapelvei
- 2.4.2. A területfejlesztési tervek típusa
- 2.4.3. A tervek felépítése

2.5. A TERÜLETFEJLESZTÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ TURIZMUSFEJLESZTÉSI TERVEK JAVASOLT FELÉPÍTÉSE (AUBERT A.-SZABÓ G.)

3. ESETTANULMÁNYOK, TURIZMUSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁK

3.1. AZ IDEGENFORGALMI HELYZETÉRTÉKELÉS ELVEI ÉS MÓDSZEREI (AUBERT A.-BERKI M.-SZABÓ G.)

- 3.1.1. Az idegenforgalmi pozíció meghatározása Baranya megye példáján (2005)
 - 3.1.1.1. *Baranya súlya, szerepe az ország vendégforgalmában*
 - 3.1.1.2. *Baranya idegenforgalma a dél-dunántúli régióban*
 - 3.1.1.3. *Baranya kínálatának speciális szegmensei*
 - 3.1.1.4. *Baranya turizmusának területi képe: idegenforgalmi centrumok és gócteületek*
 - 3.1.1.5. *Megyei középtávú idegenforgalmi trendek*
- 3.1.2. A vonzerő- feltárás javasolt megoldásai
 - 3.1.2.1. *A vonzerők területi megoszlásának vizsgálata Baranya megye példáján(2005)*
 - 3.1.2.2. *A vonzerők belső összetételének elemzése a Nyugat-Mecsek Ökotérség példáján (2004)*
- 3.1.3. *A fogadóképesség értékelésének módszerei*
 - 3.1.3.1. *A turizmussal kapcsolatos lakossági affinitás felmérése Órfűn (2003)*
- 3.1.4. Turisztikai fogadóövezetek kijelölése a vonzerők és az idegenforgalom feltételrendszere alapján
 - 3.1.4.1. *Turisztikai magterületek- és folyosók a Dél-Dunántúli Régió példáján (2005)*

3.1.4.2. *Rábaköz-Tóköz-Hanságmente kistérség településeinek vonzerő értékelése (2003)*

3.1.5. A stratégia- orientált helyzetértékelés módszere, a SWOT analízis

3.1.5.1. *A SWOT-analízis készítésének módszerei*

3.1.5.2. *Baranya megye turizmusának SWOT analízise (2005)*

3.2. FEJLESZTÉSI STRATÉGIÁK ÉS MODELLEK A TÉRSÉGI TURIZMUSBAN (AUBERT A.-BERKI M.-CSAPÓ J.-GONDA T.-HEGEDÜS V.-MÉSZÁROS B.-SARKADI E.-SZABÓ G.)

3.2.1. Térségi programok illesztése a turizmus fejlődési trendjeihez, hazai prioritásaihoz

3.2.1.1. *Turizmus trendek és ezek várható érvényesülése a Dél-Dunántúli Régió példáján (2005)*

3.2.1.2. *A hazai turizmusfejlesztés prioritásai, érvényesítésük Dél-Dunántúli Régió példáján (2005)*

3.2.2. *A fejlesztési stratégia meghatározása*

3.2.2.1. *A fejlesztési stratégia meghatározása: elérendő célok, prioritások a Nyugat- Mecsek Ökotérségben (2004)*

3.2.3. A térségi szintek fejlesztési megoldásai

3.2.3.1. *Duna-Dráva-Száva Eurórégió turizmusának fejlesztési stratégiája (2005)*

3.2.3.2. *Baranya megye turizmusfejlesztésének stratégiai összefüggései (2005)*

3.2.3.3. *Rábaköz-Tóköz-Hanságmente kistérség turizmusfejlesztési stratégiája (2003)*

3.2.3.4. *Pécs turizmusfejlesztésének csomópontjai (2005)*

3.2.3.5. *Pécs-Mecseki Borút turizmusfejlesztési stratégiája (2005)*

4. ÖSSZEGZÉS, EREDMÉNYEK, TAPASZTALATOK, JÖVŐBELI FELADATOK

5. IRODALOM

6. ÁBRAJEGYZÉK

7. TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

8. TÉRKÉPEK JEGYZÉKE

9. MELLÉKLETEK